

A Nemzetközi Bibliológiai Társaságról

Viszonylag szűk szakmai körben ismert ez a Társaság, francia betűrövidítéssel A.I.B. (Association Internationale de Bibliologie), nemzetközileg és magyar vonatkozásban egyaránt. Ennek fő oka az A.I.B. teljesen frankofon jellege, hivatalos nyelve kizárólag a francia. Az A.I.B. a párizsi alapítású S.B.S.-ből nőtt ki (Société de Bibliologie), amelynek érdeklődési köre az „írás mesterségekre” – kiadás, terjesztés, szakirodalmi információtudomány, művelődéstörténet, olvasásszociológia széles értelemben vett körére és vizsgálatára terjed ki. Létrehozói főleg egyetemi emberek voltak *Robert Estivals*-nak, a bordeaux-i III. Egyetem tanára irányításával (itt működött *Robert Escarpit*, az olvasásszociológia nemzetközi hírű mestere).

*

Az A.I.B.-ét 1988-ban egy tuniszi kollokviumon alapították meg több évi előkészítő munka után. Négy alapító tagja: *Elena Savova* (a Bolgár Tudományos Akadémia könyvtárigazgatója), *Robert Estivals* (ld. fent), *El Fani* (tuniszi Kulturális Minisztérium) és e tájékoztató közlemény szerzője.

Magyarországon néhány érdeklődő kutató részvételével *Köpeczi Béla* akadémikus elnökle alatt informális jelleggel létrejött egy bibliológiai kutató munkacsoport. Ebben résztvesznek *Lőrincz Judit* olvasásszociológus (OSZK), *Fülöp Géza*, az irodalomtudomány doktora (ELTE), *Sebestyén György* docens az irodalomtudomány PhD (ELTE), *Büky Béla*, az MTA Nyelvtudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, esetenkénti programokban *Szabolcsi Miklós* akadémikus és mások. Budapesti kutatási kollokviumán ez év augusztusában előadást tartott *Havas Katalin* (FSZEK), *Kardos Krisztina* (OK), *Fogarassy Miklós* (OSZK) és mások. A könyvtárszakma, különösen közép-európai vonatkozásban erősen képviselt. Magyarországon eddig két rendezvényre került sor: 1985-ben magyar-francia kollokvium az írás és az új technológiák összefüggéseiről és egy nemzetközi kutatási kollokvium 1995-ben az írásbeli kommunikációs rendszer alakulásáról Közép-Európában 1985-től.

Az A.I.B.-nek jelenleg 9 szervezeti tagja van (Algéria, Belgium, Bulgária, Franciaország, Kanada–Québec, Magyarország, Spanyolország, Tunisz, Zaire) és egyéni résztvevői Csehországból, Lengyelországból, Németországból és Szlovákiából.

De a legtöbbet az A.I.B.-ről, mint minden tudományos egyesületről, kutatási programja, publikációs tevékenysége, kollokviumainak témája árul el. Röviden ezekről.

Kutatási programja 10 témát ölel fel, a lényegesebbek ezek közül: a bibliológia klasszikusainak kiadása (Paul Otlet francianyelvű alapművének reprintje a dokumentációról, a könyvek könyvéről), az írástudományok enciklopédiája (az UNESCO támogatásával 1993-ban jelent meg magyar közreműködéssel. – Sza-

Rejtett kincsek nyomában

BARANYAI NÉPMONDAGYŰJTEMÉNY

bolcsi Miklós, Lőrincz Judit, Büky Béla), cenzúra-kutatás (a kanadai Pierre Hébert irányításával), a közép-európai „írásmesterségek” a változások korában (prágai kollokvium 1994-ben, Budapesten 1995-ben), bibliológiai bibliográfiai számítógépes program, bibliológiai teaurusz kidolgozás. 1981-től bilaterális, de több ország részvételével rendezett kollokviumok a nemzetközi tanácskozások után néhány tematikája: bibliológia, társadalom és fejlődés (Szófia 1988); a bibliológia elmélete, módszertana és kutatása (Párizs 1989); bibliológia, kommunikációs kultúra (Tunisz 1990); kiadás és hatalom (Sherbrooke 1993); végül 1995 októberében „Új tech-

nológiák, társadalmi modellek és az írásbeli kommunikáció tudományai” (3 magyar előadással). E kollokviumok előadásai kötetekben jelentek meg, vagy kivonatossan az A.I.B. folyóiratában, a Revue de Bibliologie-ban, amelynek nemzetközivé tétele francia-angol nyelvű kiadásában napirendre került. Talán ez lesz az elkövetkező végrehajtó bizottsági két éves ciklus legfőbb feladata – és éppen budapesti szervezéssel.

Az 1995 októberi párizsi kollokviumon ugyanis francia és kanadai javaslatra az A.I.B. bejegyzett párizsi székhelyének fenntartása mellett Végrehajtó Bizottsága Budapestre került át Sherbrooke-ból (Kanada–Québec). Elnöke e tájékoztató közlemény szerzője, alelnökei Kaddache professzor Algírból, Guy Péla-chaud docens (Le Mans Egyetem), főtitkár Lőrincz Judit (OSZK), főtitkár-helyettes és pénzügyi felelős Sebestyén György (ELTE), tagjai még hivatalból Estivals professzor, a Tudományos Tanács elnöke és Jacques Michon irodalomtörténész professzor (Sherbrooke Egyetem) leköszönő elnök.

Nem tulajdonítok különleges jelentőséget sem az A.I.B.-nek, sem Végrehajtó Bizottsága áthelyezésének Budapestre magyar tisztségviselők irányítása alatt. De azért ez annyit jelent, hogy a magyar írásmesterségeket és benne a könyvtárosságot újabb nemzetközi elismerés érte és e szakmának nem igazán értékén történő megbecsülése körülményei között ez figyelmet érdemel, talán önbecsülésének is jót tesz.

Rózsa György